

Covenant and Communication: Manoach and His Wife

Rachel Sharansky Danziger * February 27th 2023 * Houses, Divided: Families in Judges #6

1: An unusual announcement

Judges 13:1-5

(1) The Israelites again did what was offensive to the LORD, and the LORD delivered them into the hands of the Philistines for forty years. (2) There was a certain man from Zorah, of the stock of Dan, whose name was Manoah. His wife was barren and had borne no children. (3) An angel of the LORD appeared to the woman and said to her, "You are barren and have borne no children; but you shall conceive and bear a son. (4) Now be careful not to drink wine or other intoxicant, or to eat anything unclean. (5) For you are going to conceive and bear a son; let no razor touch his head, for the boy is to be a nazirite to God from the womb on. He shall be the first to deliver Israel from the Philistines."

שופטים י"ג:א-ה'

(א) ויסיפּוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי ה' וַיִּתְּנֵם ה' בְּיַד־פְּלִשְׁתִּים אַרְבָּעִים שָׁנָה. {פ}

(ב) וַיְהִי אִישׁ אֶחָד מִזְרָעָה מִמִּשְׁפַּחַת הַדָּנִי וְשֵׁמוֹ מְנוּחַ וְאִשְׁתּוֹ עֲקָרָה וְלֹא יָלְדָה. {ג}

וַיֵּרָא מְלֹאכֶה־ה' אֶל־הָאִשָּׁה וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ הִנֵּה־נָא אַתְּ־עֲקָרָה וְלֹא יָלְדָתְּ וְהָרִיתְּ וְיִלְדָתְּ בֵן. {ד} וְעַתָּה הִשְׁמְרִי נָא וְאַל־תִּשְׁתִּי יַיִן וְשִׁכָר וְאַל־תֹּאכְלִי כָּל־טָמֵא. {ה} כִּי הִנֵּה הָרָה וְיִלְדָתְּ בֵן וּמִוְרָה לֹא־יֵעָלֶה עַל־רֹאשׁוֹ כִּי־נָזִיר אֱלֹקִים יִהְיֶה הַנְּעָר מִן־הַבֶּטֶן וְהוּא יִתֵּל לְהוֹשִׁיעַ אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּד פְּלִשְׁתִּים.

2: A question of (mis)communication

Judges 13:6-8

(6) The woman went and told her husband, "A man of God came to me; he looked like an angel of God, very frightening. I did not ask him where he was from, nor did he tell me his name. (7) He said to me, 'You are going to conceive and bear a son. Drink no wine or other intoxicant, and eat nothing unclean, for the boy is to be a nazirite to God from the womb to the day of his death!'" (8) Manoah pleaded with the LORD. "Oh, my Lord!" he said, "please let the man of God that You sent come to us again, and let him instruct us how to act with the child that is to be born."

שופטים י"ג:ו'-ח'

(ו) וַתָּבֹא הָאִשָּׁה וַתֹּאמֶר לְאִשְׁהָ־לְאִמֹּר אִישׁ הָאֱלֹקִים בָּא אֵלַי וּמְרֹאֵהוּ כְּמֹרְאֵה מְלֹאכֶה הָאֱלֹקִים נוֹרָא מְאֹד וְלֹא שָׁאַלְתִּיהוּ אֵי־מִנֵּה הוּא וְאֶת־שֵׁמוֹ לֹא־הִגִּיד לִי. {ז} וַיֹּאמֶר לִי הִנֵּה הָרָה וְיִלְדָתְּ בֵן וְעַתָּה אֶל־תִּשְׁתִּי יַיִן וְשִׁכָר וְאַל־תֹּאכְלִי כָּל־טָמֵא כִּי־נָזִיר אֱלֹקִים יִהְיֶה הַנְּעָר מִן־הַבֶּטֶן עַד־יוֹם מוֹתוֹ. {ח}

(ח) וַיַּעֲתֶר מְנוּחַ אֶל־ה' וַיֹּאמֶר בֵּן אֲדוֹנָי אִישׁ הָאֱלֹקִים אֲשֶׁר שְׁלַחְתָּ יְבוֹא־נָא עִוְדֵי אֱלֵינוּ וַיֹּרְנוּ מִה־נַּעֲשֶׂה לְנַעַר הַיּוֹלֵד.

במדבר רבה י":ה'

וְאִשְׁתּוֹ עֲקָרָה וְלֹא יָלְדָה, מְלֹמֵד שֶׁהָיָה מַחְלֶקֶת בֵּין מְנוּחַ לְאִשְׁתּוֹ, הוּא אוֹמֵר לָהּ אֶת עֲקָרָה וְלָכֶּה אֵינָה יוֹלְדָת, וְהִיא אוֹמֶרֶת לוֹ אֶת עֲקָר וְלָכֶּה לֹא יָלְדָתִי. לֹא הָיָה מְנוּחַ עֲקָר (שופטים יג, ג): וַיֵּרָא מְלֹאכֶה ה' אֶל הָאִשָּׁה, מִכָּאֵן אֶתָּה לְמַד שְׂאִשְׁתּוֹ שֶׁל מְנוּחַ צְדָקָת הִיְתָה שְׂוֹכָתָה לְדַבֵּר עִמָּה מְלֹאכֶה, וְלָשׁוֹם שְׁלוֹם בֵּינָה לְבֵין בְּעָלָהּ, וְלִהְיוֹדִיעָה שֶׁהִיא עֲקָרָה, וְהִיא מוֹנַעֶת הַהֲרִיוֹן וְלֹא בְּעָלָהּ, לָכֶּה דַּבֵּר עִמָּה. וְלִפִּי שְׂרָאָתָה בְּמִלְאָה נִקְרָאת שְׂמָה הַצְּלָלְפוֹנִי, שֶׁהִיא פּוֹנָה בְּמִלְאָה, וְאִין צְלָל אֶלָּא מְלֹאכֶה, כְּמָה דְתִימָא (בראשית יט, ח): כִּי עַל כֵּן בָּאוּ בְּצַל קִרְתִּי. לְהִלָּן שֶׁהָיָה לוֹט צְדִיק יוֹתֵר מֵאִשְׁתּוֹ בָּאוּ הַמְּלֹאכִים בְּצַל קוֹרְתוֹ וְלֹא בְּצַל קוֹרְתָהּ, בְּרַם הָכֵא שְׂבָא הַמְּלֹאכֶה אֶצְלָהּ, לִפִּי שֶׁהִיְתָה צְדָקָת, לָכֶּה נִקְרָאת הַצְּלָל. לְמָה נֹאמֵר הַצְּלָל, וְלֹא אָמַר הַצָּל, לִפִּי שֶׁשְׁתֵּי פְעָמִים נִרְאָה לָהּ לְאִשָּׁה, אַחַת בְּעִיר וְאַחַת בְּשָׂדֵה. (שופטים יג, ג): וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ הִנֵּה נָא אֶת עֲקָרָה וְלֹא יָלְדָתְּ, הוֹדִיעָה שֶׁהִיא עֲקָרָה וְלָכֶּה לֹא יָלְדָה, כְּדִי לָשׁוֹם שְׁלוֹם בֵּינָה לְבֵין בְּעָלָהּ, לִפִּי שֶׁהִיְתָה מִתְרַעֶמֶת עַל מְנוּחַ בְּעָלָהּ עַל שֶׁלֹּא הִיְתָה יוֹלְדָת.

3. A question of (mis)trust

Judges 13:9-21

(9) God heeded Manoah's plea, and the angel of God came to the woman again. She was sitting in the field and her husband Manoah was not with her. (10) The woman ran in haste to tell her husband. She said to him, "The man who came to me before has just appeared to me."

(11) Manoah promptly followed his wife. He came to the man and asked him: "Are you the man who spoke to my wife?" "Yes," he answered. (12) Then Manoah said, "May your words soon come true! What rules shall be observed for the boy?" (13) The angel of the LORD said to Manoah, "The woman must abstain from all the things against which I warned her. (14) She must not eat anything that comes from the grapevine, or drink wine or other intoxicant, or eat anything unclean. She must observe all that I commanded her."

(15) Manoah said to the angel of the LORD, "Let us detain you and prepare a kid for you." (16) But the angel of the LORD said to Manoah, "If you detain me, I shall not eat your food; and if you present a burnt offering, offer it to the LORD."—For Manoah did not know that he was an angel of the LORD. (17) So Manoah said to the angel of the LORD, "What is your name? We should like to honor you when your words come true." (18) The angel said to him, "You must not ask for my name; it is unknowable!"

(19) Manoah took the kid and the meal offering and offered them up on the rock to the LORD; and a marvelous thing happened while Manoah and his wife looked on. (20) As the flames leaped up from the altar toward the sky, the angel of the LORD ascended in the flames of the altar, while Manoah and his wife looked on; and they flung themselves on their faces to the ground.— (21) The angel of the LORD never appeared again to Manoah and his wife.—Manoah then realized that it had been an angel of the LORD.

שופטים י"ג:ט-כ"א

(ט) וישמע האלקים בקול מנוח ויבא מלאך האלקים עוד אל-האשה והיא יושבת בשדה ומנוח אישה אין עמה. (י) ותמהר האשה ותרוץ ותגד לאישה ותאמר אליו הנה נראה אלי האיש אשר-בא ביום אלי.

(יא) ויקם וילך מנוח אחרי אשתו ויבא אל-האיש ויאמר לו האתה האיש אשר-דברת אל-האשה ויאמר אני. (יב) ויאמר מנוח עתה יבא דבריך מה-יהיה משפט-הנער ומעשהו: (יג) ויאמר מלאך ה' אל-מנוח מכל אשר-אמרתי אל-האשה תשמר: (יד) מכל אשר-יצא מגפן היין לא תאכל ויין ושכר אל-תשת וכל-טמאה אל-תאכל כל אשר-צויתיה תשמר: {ס}

(טו) ויאמר מנוח אל-מלאך ה' נעצרה-נא אותך ונעשה לפניה גדי עינים: (טז) ויאמר מלאך ה' אל-מנוח אם-תעצרני לא-אכל בלחמה ואם-תעשה עליה לה' תעלנה פי לא-ידע מנוח כי-מלאך ה' הוא: (יז) ויאמר מנוח אל-מלאך ה' מי שמך כייבא (דבריד) [דברה] וכבדנוה: (יח) ויאמר לו מלאך ה' למה זה תשא אל לשמי והוא-פלאי: {פ}

(יט) ויקח מנוח את-גדי העינים ואת-המנחה ויעל על-הצור לה' ומפלא לעשות ומנוח ואשתו ראים: (כ) ויהי בעלות הלהב מעל המזבח השמימה ויעל מלאך-ה' בלהב המזבח ומנוח ואשתו ראים ויפלו על-פניהם ארצה: (כא) ולא-יסף עוד מלאך ה' להראה אל-מנוח ואל-אשתו אז ידע מנוח כי-מלאך ה' הוא:

4: Manoach's motivations

מלבי'ם על שופטים י"ג:ח:א'

ויורנו מה נעשה לנער היולד: רצה לומר שהמלאך לא באר רק הנהגת האשה ולא למד אותם הנהגת הילד (בפרט שהיא לא ספרה לו מ"ש מורה לא יעלה על ראשו) ולכן בקש שיבא שנית להורות הנהגת הילד בפרט שהיא נזירות חדשה (כי נזירות שמשון משונה בדיניו שמטמא למתים והכביד שערו אינו מקיל בתער).

אברבנאל על שופטים י"ג:י"א:א'

וזכר שהגיע עדיו ושאלו האתה האיש אשר דברת אל האשה וגו'? (יב) עתה יבא נא דבריך, ר"ל עתה הוא זמן לדבר בהיותי עם אשתי ולא שתדבר לאשה לבדה, ופרט בקשתו באמרו מה יהיה משפט הנער ומעשהו, ולא היה כוונתו לשאול מה יעשו לנער (כי לא יאמר על זה משפט הנער ומעשהו) אבל שאל שיגיד לו העתיד והנפלאות אשר יעשה אחרי הגדל הנער הזה, אחרי אשר האל יתברך מולידו על דרך נס ושגזר שיהיה נזיר ושיהיה נזירותו מן הבטן, שבלא ספק כל זה יורה על היותו נולד לתכלית מה, וכאשר ראה המלאך שהוא התפלל כדי שיודיע מה יעשו לנער ושעתה לא דבר בזה, אבל היה שואל העתידות, לא רצה להודיעו דבר מהעתיד, כי היה בלתי הכרחי אליו, ואולי יזיק אם יודע הדבר לפלשתים שיהרגו את האשה בהריונה או הנער בהולדו. ולפי שמנוח רמז בדבריו שהמלאך טעה בבואו אל האשה ולמה לא בא אליו כמו שפירשתי, לכן השיבו בלבד (יג) מכל אשר אמרתי אל האשה תשמר, ר"ל אם באתי אל האשה ולא באתי אליך, הוא לפי שדברי צריכים אליה בהנהגתה ואינם צריכים לך, ולכן לא שנה ולא הוסיף דבר על מה שאמר אליה, לרמוז שאליה צריכה ההנהגה לבד ושאין לו עסק בנסתרות ובמה שיהיה באחרית הימים, ולא נתן הנהגה לנער כי מאחר שלא בקשו מנוח ממנו התבאר שהיה יודע דיני הנזירות, והקב"ה לא היה מוסיף עליהם כלום, ולזה חתם הדברים (יד) כל אשר צויתיה תשמור, ואין תשמור בכאן צווי, אבל רצה לומר אני יודע שהאשה תשמר מכל אשר אמרתי אליה ואין צריך א"כ דברים אחרים בזה...

David Gunn and Dana Fewell, Narrative in the Hebrew Bible, 64:

Manoach... is far from content. His wife tells him that she has had a man visit her and, in the same breath, that she is going to have a baby! Who exactly was this 'man of God'? Was he really a messenger from God? What business had he going directly to Manoach's wife with his 'communication' instead of introducing himself first to the man of the house as only right and proper? And what if, *if*, the visitor was a messenger of YHWH? Was he, Manoach, sure that he knew precisely what being a Nazirite entailed? Should they not have plans for the boy, a pedagogical programme?... none of the foregoing account of Manoach's interior response is explicit in the text, but it is one likely reading, given what follows.

5: Eyes of flesh and fear of death

Judges 13:22-25

(22) And Manoah said to his wife, "We shall surely die, for we have seen a divine being." (23) But his wife said to him, "Had the LORD meant to take our lives, He would not have accepted a burnt offering and meal offering from us, nor let us see all these things; and He would not have made such an announcement to us." (24) The woman bore a son, and she named him Samson. The boy grew up, and the LORD blessed him. (25) The spirit of the LORD first moved him in the encampment of Dan, between Zorah and Eshtaol.

שופטים י"ג:כ"ב-כ"ה

(כב) וַיֹּאמֶר מְנוּחַ אֶל־אִשְׁתּוֹ מוֹת נָמוּת כִּי אֱלֹקִים רָאִינוּ: (כג) וַתֹּאמֶר לָו אִשְׁתּוֹ לֹא חָפֵץ ה' לְהַמִּיתָנוּ לְאִלְקָח מִיָּדְנוּ עֹלָה וּמִנְחָה וְלֹא הִרְאָנוּ אֶת־כָּל־אֱלֹהִים וְכָעֵת לֹא הִשְׁמִיעָנוּ כְּוֹאֵת: (כד) וַתֵּלֶד הָאִשָּׁה בֶן וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ שָׁמְשׁוֹן וַיְגַדֵּל הַנְּעָר וַיְבָרְכֵהוּ ה': (כה) וַתִּחַל רֹחַ ה' לִפְעֻמָּן בְּמַחֲנֵהֶן בֵּין צָרְעָה וּבֵין אֶשְׁתָּאֵל: {פ}

מלבי'ם על שופטים ו':כ"ב:ב

ויאמר גדעון אהה ה' אלקים כי על כן ראיתי וכו': רצה לומר כי לא יראני האדם וחי, שא"א שישגי האדם לראות ה' בעודו כלוא בגויה רק לפני מותו. וכמו שאמר (בספרא ויקרא פרק ב) בחייהם אינם רואים אבל במיתתם רואים את השכינה, שנאמר כי לי תכרע כל ברך, ובזה חשב שימות. וגם לפי פירוש המפרשים שהיה מסופק אם הוא נביא או מלאך, עלה במחשבתו שא"א שהאדם יראה מלאך שעצמותו הוא רוחני מובדל מחמר ואיך יראהו האדם מוגשם בחומר, רק לפני מותו, שאז יש לו דמיון אל המלאך שהנפש הרוחנית מוכנת אז להתפשט מן הגולם כמו שהמלאך המתראה בגולם מוכן להפשיטו תיכף ואז הדומה יראה את הדומה...

6: Gendered religiosity?

I Samuel 1:8-14

(8) Her husband Elkanah said to her, "Hannah, why are you crying and why aren't you eating? Why are you so sad? Am I not more devoted to you than ten sons?" (9) After they had eaten and drunk at Shiloh, Hannah rose.—The priest Eli was sitting on the seat near the doorpost of the temple of the LORD.— (10) In her wretchedness, she prayed to the LORD, weeping all the while. (11) And she made this vow: "O LORD of Hosts, if You will look upon the suffering of Your maidservant and will remember me and not forget Your maidservant, and if You will grant Your maidservant a male child, I will dedicate him to the LORD for all the days of his life; and no razor shall ever touch his head." (12) As she kept on praying before the LORD, Eli watched her mouth. (13) Now Hannah was praying in her heart; only her lips moved, but her voice could not be heard. So Eli thought she was drunk. (14) Eli said to her, "How long will you make a drunken spectacle of yourself? Sober up!"

שמואל א א':ח'-י"ד

(ח) וַיֹּאמֶר לָהּ אֱלְקָנָה אִישָׁה חַנָּה לָמָּה תִבְכִּי וְלָמָּה לֹא תֹאכְלִי וְלָמָּה יָרַע לְבָבְךָ הַלֹּא אֲנִי טוֹב לָךְ מֵעֶשְׂרֵה בָנִים: (ט) וַתִּקַּם חַנָּה אַחֲרַי אֶכְלָה בְּשֵׁלָה וְאַחֲרַי שָׁתָה וְעַלִּי הַכֶּהֱן יֹשֵׁב עַל־הַכֹּסֶף עַל־מִזְבֹּחַ הַיֵּכָל ה': (י) וְהִיא מָרַת נַפְשָׁהּ וַתִּתְפַּלֵּל עַל־הָ וּבָכָה תְּבִכָה: (יא) וַתִּדַּר נָדָר וַתֹּאמֶר ה' צָבָאוֹת אֱ־מֹרָאָה תִרְאֶה וּבְעֵינַי אֶמְתָּהּ וּוְכִרְתָּנִי וְלֹא־תִשְׁכַּח אֶת־אֶמְתָּהּ וְנִתְּתָהּ לְאֶמְתָּהּ יָרַע אַנְשִׁים וְנִתְּתִיו לָהּ כָּל־יְמֵי חַיֶּיהָ וּמִזְרָה לֹא־יַעֲלֶה עַל־רֹאשׁוֹ: (יב) וְהָיָה כִּי הִרְבֵּתָהּ לְהַתְפַּלֵּל לְפָנָי ה' וְעַלִּי שָׁמַר אֶת־פִּיהָ: (יג) וַחַנָּה הָיָה מְדַבֵּרַת עַל־לִבָּהּ רַק שִׁפְתֶיהָ נִעְלוֹת וְקוֹלָהּ לֹא יִשְׁמָע וַיַּחְשְׁבֶהָ עַלִּי לְשִׁכְרָה: (יד) וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ עַלִּי עַד־מָתַי תִּשְׁתַּכְּרִין הַסִּירִי אֶת־יַיְנָהּ מֵעַלְיָהּ:

David Gunn and Dana Fewell, Narrative in the Hebrew Bible, 67:

There are two ways of relating to the divine... Perhaps what is most curious, however, is that in this particular man's world, this patriarchy where the man is named and the woman is 'his woman', it is the man's way that is mocked.

7: Calculated weakness

Judges 14:1-9

(1) Once Samson went down to Timnah; and while in Timnah, he noticed a girl among the Philistine women. (2) On his return, he told his father and mother, "I noticed one of the Philistine women in Timnah; please get her for me as a wife." (3) His father and mother said to him, "Is there no one among the daughters of your own kinsmen and among all our people, that you must go and take a wife from the uncircumcised Philistines?" But Samson answered his father, "Get me that one, for she is the one that pleases me." (4) His father and mother did not realize that this was the LORD's doing: He was seeking a pretext against the Philistines, for the Philistines were ruling over Israel at that time. (5) So Samson and his father and mother went down to Timnah. When he came to the vineyards of Timnah [for the first time], a full-grown lion came roaring at him. (6) The spirit of the LORD gripped him, and he tore him asunder with his bare hands as one might tear a kid asunder; but he did not tell his father and mother what he had done. (7) Then he went down and spoke to the woman, and she pleased Samson. (8) Returning the following year to marry her, he turned aside to look at the remains of the lion; and in the lion's skeleton he found a swarm of bees, and honey. (9) He scooped it into his palms and ate it as he went along. When he rejoined his father and mother, he gave them some and they ate it; but he did not tell them that he had scooped the honey out of a lion's skeleton.

Judges 14:15-17

(15) On the seventh day, they said to Samson's wife, "Coax your husband to provide us with the answer to the riddle; else we shall put you and your father's household to the fire; have you invited us here in order to impoverish us?" (16) Then Samson's wife harassed him with tears, and she said, "You really hate me, you don't love me. You asked my countrymen a riddle, and you didn't tell me the answer." He replied, "I haven't even told my father and mother; shall I tell you?" (17) During the rest of the seven days of the feast she continued to harass him with her tears, and on the seventh day he told her, because she nagged him so. And she explained the riddle to her countrymen.

שופטים י"ד:א-ט'

(א) וירד שמשון תמננה וירא אשה בתמננה מבנות פלשתים: (ב) וילעל ויגדל לאביו ולאמו ויאמר אשה ראיתי בתמננה מבנות פלשתים ועתה קחור אותה לי לאשה: (ג) ויאמר לו אביו ואמו האינן בבנות אחיה ובכל עמל אשה כייאתה הולך לקחת אשה מפלשתים הערלים ויאמר שמשון אל אביו אותה קחלי כיי היא ישרה בעיני: (ד) ואביו ואמו לא ידעו כי מה היא כייאתנה הוא מבקש מפלשתים ובעת ההיא פלשתים משלים בישראל: (ה) וירד שמשון ואביו ואמו תמננה ויבאו עד פרמי תמננה והנה כפיר אריות שאג לקראתו: (ו) ותצלח עליו רוח ה' וישסעהו כשסע הגדי ומאומה אין בידו ולא הגיד לאביו ולאמו את אשר עשה: (ז) וירד וידבר לאשה ותישר בעיני שמשון: (ח) וישב מימים לקחתה ויסר לראות את מפלת הארנה והנה עדת דבורים בגוית הארנה ודבש: (ט) וירדהו אל כפיו וילך הלוח ואכל וילך אל אביו ואל אמו ויתן להם ויאכלו ולא הגיד להם כי מגוית הארנה רדה הדבש:

שופטים י"ד:ט"ו-י"ז

(טו) ויהי ו ביום השביעי ויאמרו לאשת שמשון פתי את אישה ויגדלנו את החידה פונשורה אותה ואת בית אביה באש הלירשנו קראתם לנו הלא: (טז) ותבה אשת שמשון עליו ותאמר רק שגאתני ולא אהבתי החידה חדת לבני עמי ולי לא הגדתה ויאמר לה הנה לאבני ולאמני לא הגדתי וקה אנדי: (יז) ותבה עליו שבעת הימים אשר היה להם המשתה ויהי ו ביום השביעי ויגדלה כי הציקתהו ותגד החידה לבני עמה:

8: Communication and covenant

Judges 15:9-20

(9) The Philistines came up, pitched camp in Judah and spread out over Lehi...(15) He came upon a fresh jawbone of an ass and he picked it up; and with it he killed a thousand men. (16) Then Samson said: "With the jaw of an ass, Mass upon mass! With the jaw of an ass I have slain a thousand men." (17) As he finished speaking, he threw the jawbone away; hence that place was called Ramath-lehi. (18) He was very thirsty and he called to the LORD, "You Yourself have granted this great victory through Your servant; and must I now die of thirst and fall into the hands of the uncircumcised?" (19) So God split open the hollow which is at Lehi, and the water gushed out of it; he drank, regained his strength, and revived. That is why it is called to this day "En-hakkore of Lehi." (20) He led Israel in the days of the Philistines for twenty years.

Judges 16:23-30

(23) Now the lords of the Philistines gathered to offer a great sacrifice to their god Dagon and to make merry. They chanted, "Our god has delivered into our hands Our enemy Samson.".. (26) And Samson said to the boy who was leading him by the hand, "Let go of me and let me feel the pillars that the temple rests upon, that I may lean on them." (27) Now the temple was full of men and women; all the lords of the Philistines were there, and there were some three thousand men and women on the roof watching Samson dance. (28) Then Samson called to the LORD, "O Lord GOD! Please remember me, and give me strength just this once, O God, to take revenge of the Philistines, if only for one of my two eyes." (29) He embraced the two middle pillars that the temple rested upon, one with his right arm and one with his left, and leaned against them; (30) Samson cried, "Let me die with the Philistines!" and he pulled with all his might. The temple came crashing down on the lords and on all the people in it. Those who were slain by him as he died outnumbered those who had been slain by him when he lived. (31) ..He had led Israel for twenty years.

שופטים ט"ו:ט-כ

(ט) ויעלו פלשתים ויחנו ביהודה וינטשו בלחי... (טו) וימצא לחי חמור טריה וישלח ידו ויקחה וירבה אלה איש: (טז) ויאמר שמשון בלחי החמור חמור חמורתים בלחי החמור הכיתי אלה איש: (יז) ויהי ככלתו לדרבן וישלח הלחי מידו ויקרא למקום ההוא רמת לחי: (יח) ויצמא צמא ויקרא אליה ויאמר אתה נתת ביד עבדך את התשועה הגדלה הזאת ועתה אמנות בצמא ונפלותי ביד הערלים: (יט) ויבקע אלקים את המכתש אשר בלחי ויצאו ממנו מים וישת ותשב רוחו ויחי על-כפו וקרא שמה עין הקורא אשר בלחי עד היום הזה: (כ) וישפט את ישראל בימי פלשתים עשרים שנה: {פ}

שופטים ט"ז:כ"ג-ל'

(כג) וסרני פלשתים נאספו לזבח זבח גדול לדגון אלהיהם וילשמחה ויאמרו נתן אלקינו בידנו את שמשון אויבנו... (כו) ויאמר שמשון אל הנער המחזיק בידו הנחיה אותי (והימשני) [והמישני] את העמדים אשר הבית נכון עליהם ואשען עליהם: (כז) והבית מלא האנשים והנשים ושמה כל סרני פלשתים ועל-הגג כשלישת אלפים איש ואשה הראים בשתוק שמשון: (כח) ויקרא שמשון אליה ויאמר אדושים ה' זכרני נא וזכרני נא אה הפעם הזה האלקים ואנקמה נקם אתת משתי עיני מפלשתים: (כט) וילפת שמשון את-שני עמודי התורה אשר הבית נכון עליהם ויסמך עליהם אחד בימינו ואחד בשמאלו: (ל) ויאמר שמשון תמות נפשי עם פלשתים ויט בלח ויפל הבית על-הסרנים ועל-כף-העם אשר-בו ויהיו המתים אשר המית במותו רבים מאשר המית בחייו: (לא) ..והוא שפט את-ישראל עשרים שנה: {פ}